

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksb.: Cathrine Hoff Mikalsen
e-post: fmnocmi@fylkesmannen.no
Tlf: 75531622
Vår ref: 2014/6311
Deres ref:
Vår dato: 02.09.2016
Deres dato:
Arkivkode: 421.4

Samordnet uttalelse med innsigelse - Reguleringsplan - Liberg hyttefelt - Rana

Vi viser til oversendelse av 21. juni 2016.

Fylkesmannen har i forbindelse med Forsøk om samordning av innsigelser ansvar for å samordne uttalelser og innsigelser fra regionale statsetater i Nordland i plansaker.

Det foreligger uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Direktoratet for mineralforvaltning og Fylkesmannen i Nordland. Uttalelsen fra DMF er en uttalelse med innsigelse.

Det foreligger ikke noe samordningsbehov i denne saken og det vises derfor til fagetatens uttalelser. Deler av disse gjengis her.

INNSIGELSER FRA STATLIGE MYNDIGHETER

- 1. Direktoratet for mineralforvaltning fremmer innsigelse mot planforslaget i sin helhet, på grunnlag av drivverdige forekomster av statens mineraler med svært høy viktighet, samt nærhet til aktiv drift.**

Nærmere begrunnelse fra DMF

DMF fremmer innsigelse mot detaljregulering for Liberg hyttefelt på bakgrunn av mineralforekomster av nasjonal (og potensielt internasjonal) verdi nært opptil det planlagte hytteområdet. Det henvises også til faglig råd ved varsel om oppstart datert 24.10.2014. I uttalelsen gjøres det klart at det vil være aktuelt med innsigelse ovenfor saken. DMFs tilrådning er her klar på at det ikke bør tillates videre utbygging.

Hele det foreslåtte planområdet ligger innenfor konsesjonsområdet der Rana Gruber AS driver aktiv drift av statens mineraler.

Fritidsboliger og hytter bør planlegges med lang tidshorisont, da disse er tiltenkt svært lang brukstid, kanskje med generasjonsperspektiv. Fareområder som er blitt foreslått i planforslaget er basert på allerede regulerte dagbrudd i drift i nærhet til fritidsboligene. Dette alene gir ikke grunnlag for et langsiktig, trygt nærområde, og representerer kanskje også en kilde til forringelse av verdi som hyttetomter. Vi vurderer det derfor som lite

beslutningsrelevant for denne saken hvorvidt oppstart av gruvedrift i de tilgrensende områdene (Lomli og Ømmervassåsen) er planlagt i de nærmeste 10 årene, eller noe lengre frem i tid.

DMF ser av saksfremlegg at Rana Gruber AS har blitt invitert til dialogmøte i forbindelse med planarbeidet. Videre påpeker de at Rana Gruber AS sine uttalelser om sprutsoner gjelder drift i allerede regulerte områder. Det er ikke tatt hensyn til nyere undersøkelser, eksempelvis de nevnte registreringer som ligger inntil 200 m opp mot det foreslåtte hytteområdet. De henviser her til mineralressurskart for Rana (figur 1) og NGU sin vurdering av forekomsten, samt utsnitt av magnetografisk måling for området (se figur 2 i vedlagt kopi) Fra figur 2 kan man se at det foreslåtte planområdet ligger inneklemt mellom områder med svært høye målinger. Det er derfor overveiende sannsynlig at området vil bli påvirket av videre drift på statens mineraler i kommunen.

Ved oppfølgende møte mellom tiltakshaver og Rana Gruber AS av 16. januar 2016 påpeker tiltakshaver at det er lite sannsynlig at det blir oppstart i de tilgrensende områdene de neste 10 årene, og peker på fremtidens usikkerhet. Videre kommenterer tiltakshaver at sprutsoner fra eksisterende bruddområder akkurat går klar av hyttefeltet.

DMF vil derfor påpeke at det er mineralforekomstens samfunnsverdi, og ikke bare vedtatte driftsplaner som er grunnlag for vår innsigelse. Jernmineraliseringer i dette området er av en gehalt og verdi som også tilsier at framtidige generasjoner mulighet for å utnytte disse ressursene bør veie tyngre enn å tillate en utbygging av fritidsboliger som legger begrensninger for en fremtidig utnyttelse.

Oppsummering

- Det foreslåtte Liberg hyttefelt ligger svært nært drivverdig forekomster av statens mineraler. Disse er av stor verdi for fremtidig næringsskaping i Rana kommune og i regionen. Ved disse forekomstene er dagbrudd den anbefalte måten å drive ressursutvinning på. Dette vil derfor trolig representere en interessekonflikt i forbindelse med regulering av arealet i overskuelig fremtid.
- Det foreslåtte tiltaket vil kunne ligge innenfor sprutsone fra sprengning ved fremtidig drift av jernmalmen. Det er ikke uvanlig at salver som benyttes i dagbrudd har en sprutsone på 1km. Den foreslåtte reguleringen er allerede nært dagens grense for eksisterende dagbrudd (i underkant av 1,5 fra det foreslåtte planområdet). Dette kan utgjøre en sikkerhetsfare for allmenn ferdsel i de nære friluftsarealene til den planlagte utbyggingen.
- Det er påvist forekomst av statens mineraler inntil 200 m fra det foreslåtte hyttefeltet. Dette gjør at en fremtidig sprutsone kan dekke hele det foreslåtte planområdet.
- Tiltaket vil bli liggende kilt inn mellom et større område for råstoffutvinning, og områder der det er påvist til dels rike forekomster av statens mineraler i et aktivt konsesjonsområde med potensiale for fremtidig råstoffutvinning. En viss andel støy, støv og tyngre massetransport langs Fjellbekkvegen vil derfor måtte påregnes i planområdet i overskuelig fremtid. Dette er faktorer som ofte er til stor sjenanse for boliger og fritidsboliger, og kan lett føre til videre konflikter.

Av disse grunnene kan heller ikke DMF se at det finnes relevante avbøtende tiltak ovenfor planforslaget.

PLANFAGLIGE RÅD¹

Fylkesmannens reindriftsfaglige råd:

Det er positivt at eksisterende og nye hytter er lagt innenfor en liten radius slik at mesteparten av planområdet fremdeles vil kunne nyttiggjøres som beiteområde for reindrifta.

Selv om området f-GN hovedsakelig er ment som friområde/grønnstruktur, vil det måtte påregnes at rein trekker gjennom og beiter også i dette området. For å synliggjøre dette overfor framtidige hytteeiere og dermed unngå unødvendig konflikt, kan det med fordel synliggjøres i planbeskrivelsen at området ligger i beiteområdet til Saltfjellet reinbeitedistrikt, og at rein kan trekke i området. Eventuelt kan dette synliggjøres gjennom en retningslinje til planbestemmelsens § 7.

VIDERE SAKSGANG

Innsigelsen fra Direktoratet for mineralforvaltning medfører at planen ikke kan egengodkjennes av kommunestyret. Dersom kommunen velger å ikke ta innsigelsen til følge, vises det til rundskriv H-2/14 *Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven* for videre behandling.

Med hilsen

Ola Bjerkaas
fung. fylkesmann

Cathrine Hoff Mikalsen
rådgiver

Kopi til:
Direktoratet for mineralforvaltning
Norges vassdrags- og energidirektorat

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per
Thomas Kuhmunen

¹ Planfaglige råd er informasjon om de interesser og hensyn som fagorganet skal ivareta/sikre i planleggingen, og anbefalingeri forhold til løsninger. Det vil være kommunen som er nærmest til å foreta de endelige valgene.

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ

Dato: 22.08.2016
Vår ref: 14/01389-4
Deres ref: 2014/3579-7

Mottatt FM-NO
25 AUG. 2016

Uttalelse med innsigelse til detaljregulering for Liberg hyttefelt, Storforshei i Rana kommune

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 21. juni 2016.

Innsigelse

DMF reiser innsigelse mot planforslaget i sin helhet, på grunnlag av drivverdige forekomster av statens mineraler med svært høy viktighet, samt nærhet til aktiv drift.

Viktige føringer for mineralressurser i planarbeidet

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015, heter det at Norge har store mineralressurser som det moderne samfunnet har behov for og utvinning kan gi grunnlag for verdiskaping. Den regionale og kommunale arealplanleggingen er viktig for å sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster i fremtiden, og for å ivareta andre miljø- og samfunnshensyn.

Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging:

- Fylkeskommunene og kommunene sikrer tilgjengelighet til gode mineralforekomster for mulig utvinning, avveid mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Behovet for og tilgangen på byggeråstoffer ses i en regional sammenheng.

Mineralske ressurser

Norge har en del av Europas viktigste mineralforekomster som gir grunnlag for en aktiv mineralnæring. Denne næringen står for en betydelig verdiskapingen, særlig tilknyttet de nordlige regionene. Det er et stort behov for mineralske ressurser, også på det internasjonale markedet. For 2014 var det gjennomsnittlige mineralforbruket pr. nordmann pr år 13 tonn, som tilsvarer at vi forbruker ca. 1000 tonn mineralsk materiale i løpet av et liv. Malmer står for en stor del av verdiskapingen, fordi malmer videreføres og danner verdiskapningskjeder.

I Norge skiller vi mellom statens mineraler og grunneiers mineraler. Jern hører til statens mineraler, og undersøkelses- og utvinningsrett samt konsesjon for drift gis av DMF. Rana Gruber AS driver i dag Norges største aktive jerngruve i området Storforshei – Dunderdalen. De innehar en aktiv konsesjon for uttak av statens mineraler som dekker hele det foreslåtte planområdet. Rana kommune har en av Norges desidert største jernmineraliseringer og har et stort potensiale for også

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

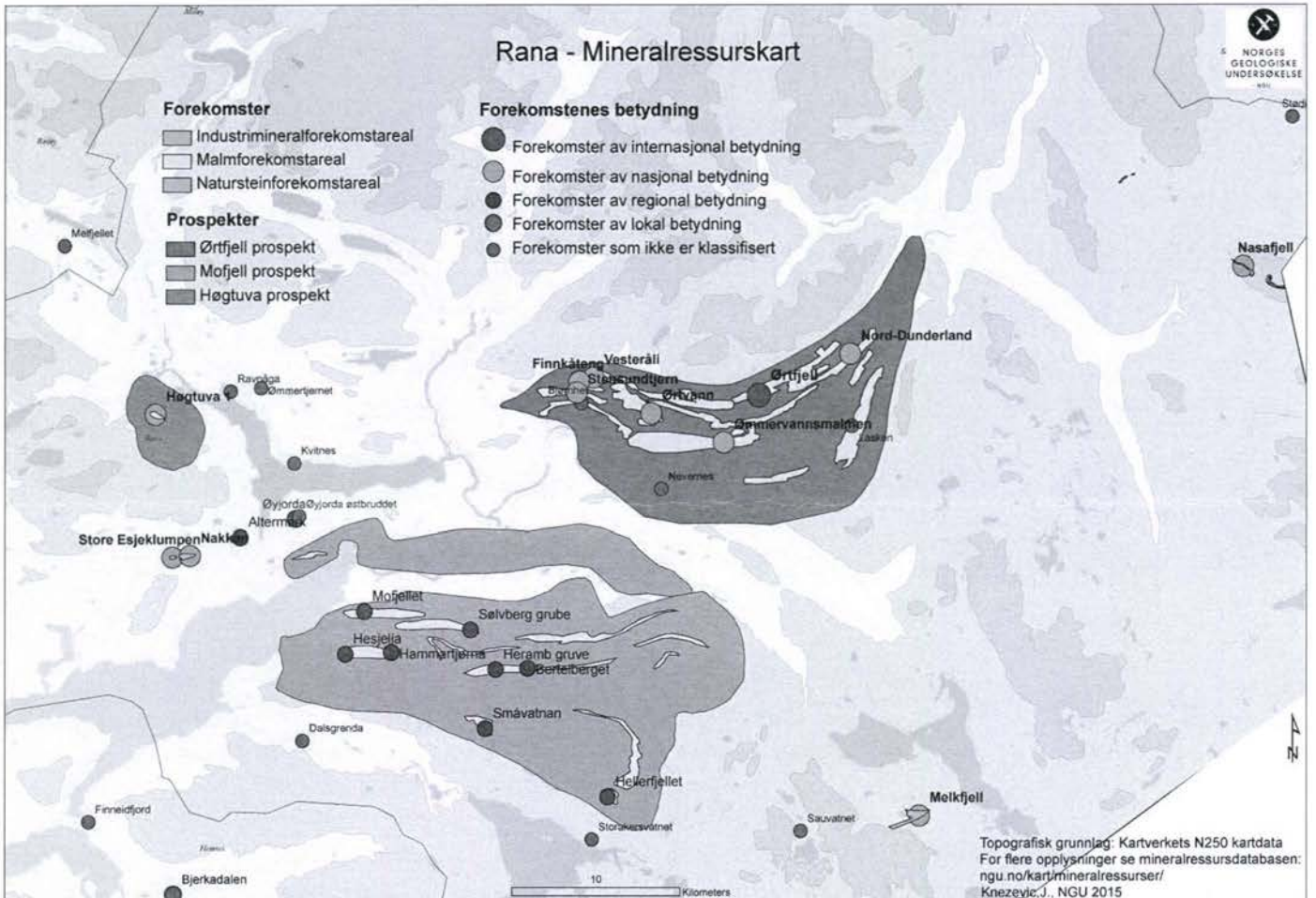
GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

framtidig utvinning og næringsutvikling. Dette er blitt enda klarere etter de siste års magnetografiske undersøkelser, som påviser fortsatt store, drivverdige jernmineraliseringer i området. Norges geologiske undersøkelse (NGU) har arbeidet frem et prospektet for mineraliseringen ved Ørtfjellet (Figur 1), og denne inneholder forekomstområder som er definert til å ha nasjonal og internasjonal verdi.

Det har vært kontinuerlig drift på jernmalm i Rana ved Rana Gruber siden 1963. Dette skaper et produktivt grunnlag for den lokale næringen i en tid da de fleste regioner i landet sliter med å holde på produksjons- og industribedrifter. Hver sysselsatt i

Figur 1: Ørtfjell prospekt med kjente malmforekomstareal

mineralnæringen er beregnet til å gi 4 sysselsatte i andre næringer når en ser landet under ett. For mer informasjon om denne verdiskapningen kan man lese DMF og NGU sin årlige rapport Mineralstatistikken, som kan lastes ned fra www.dirmin.no.

DMF sin rolle i saken

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir tatt hensyn til i plansaker. Vår primære rolle i denne saken er å se til at nasjonalt viktige mineralske ressurser ikke blir gjort utilgjengelig ved nedbygging. DMF fokuserer her på forekomsten av statens mineraler, dens nytte for samfunnet og potensial for fremtidig verdiskapning. DMF vil påpeke at mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan utnyttes der de naturlig forekommer, og at forekomster for statens mineraler av høy

verdi er dokumentert i umiddelbar nærhet til det planlagte hytteområdet. Det er DMF sin vurdering at dette vil kunne skape en betydelig arealkonflikt med utbygging av fritidsboliger. Vi har altså innsigelse ovenfor ytterligere utbygging her.

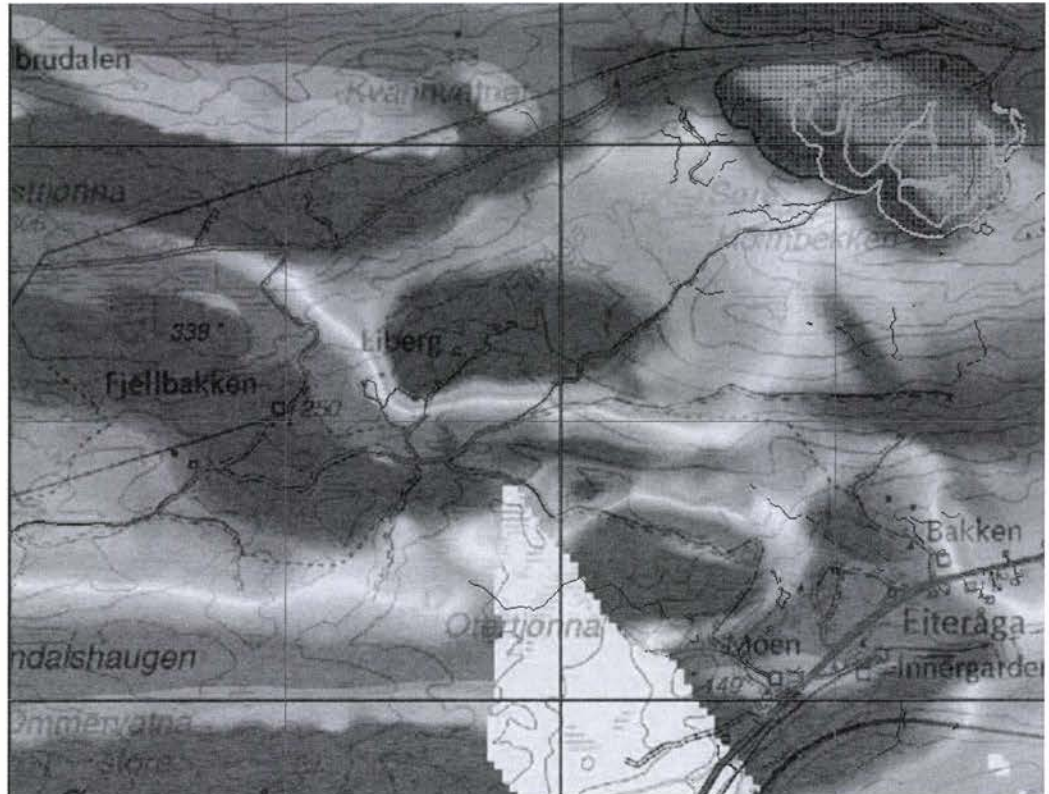
DMF sin vurdering

DMF fremmer innsigelse mot detaljregulering for Liberg hyttefelt på bakgrunn av mineralforekomster av nasjonal (og potensielt internasjonal) verdi nært opptil det planlagte hytteområdet. Vi henviser også til vårt faglige råd ved varsel om oppstart datert 24.10.2014. I vår uttalelse gjør vi klart at det vil være aktuelt med innsigelse ovenfor saken. Vår tilrådning er her klar på at det ikke bør tillates videre utbygging.

Hele det foreslåtte planområdet ligger innenfor konsesjonsområdet der Rana Gruber AS driver aktiv drift av statens mineraler.

Fritidsboliger og hytter bør planlegges med lang tidshorison, da disse er tiltenkt svært lang brukstid, kanskje med generasjonsperspektiv. Fareområder som er blitt foreslått i planforslaget er basert på allerede regulerte dagbrudd i drift i nærhet til fritidsboligene. Dette alene gir ikke grunnlag for et langsiktig, trygt nærområde, og representerer kanskje også en kilde til forringelse av verdi som hyttetomter. Vi vurderer det derfor som lite beslutningsrelevant for denne saken hvorvidt oppstart av gruedrift i de tilgrensende områdene (Lomli og Ømmervassåsen) er planlagt i de nærmeste 10 årene, eller noe lengre frem i tid.

Vi ser av saksfremlegg at Rana Gruber AS har blitt invitert til dialogmøte i forbindelse med planarbeidet. Videre påpeker vi at Rana Gruber AS sine uttalelser om sprutsoner gjelder drift i allerede regulerte områder. Det er ikke tatt hensyn til nyere undersøkelser, eksempelvis de nevnte registreringer som ligger inntil 200 m opp mot det foreslåtte hytteområdet. Vi henviser her til mineralressurskart for Rana (figur 1) og NGU sin vurdering av forekomsten, samt utsnitt av magnetografisk måling for området (figur 2).

Figur 2: Dype røde- og lillafarger viser høy magnetisme, lysere farger langs regnbuespekteret viser lav magnetisme. Figuren viser altså Liberg som delvis inneklemt mellom massive jernregistreringer

Fra figur 2 kan man se at det foreslåtte planområdet ligger inneklemt mellom områder med svært høye målinger. Det er derfor overveiende sannsynlig at området vil bli påvirket av videre drift på statens mineraler i kommunen.

Ved oppfølgende møte mellom tiltakshaver og Rana Gruber AS av 16. januar 2016 påpeker tiltakshaver at det er lite sannsynlig at det blir oppstart i de tilgrensende områdene de neste 10 årene, og peker på fremtidens usikkerhet. Videre kommenterer tiltakshaver at sprutsoner fra eksisterende bruddområder akkurat går klar av hyttefeltet.

DMF vil derfor påpeke at det er mineralforekomstens samfunnsverdi, og ikke bare vedtatte driftsplaner som er grunnlag for vår innsigelse. Jernmineraliseringer i dette området er av en gehalt og verdi som også tilsier at framtidige generasjoners mulighet for å utnytte disse ressursene bør veie tyngre enn å tillate en utbygging av fritidsboliger som legger begrensninger for en fremtidig utnyttelse.

Oppsummering

- Det foreslåtte Liberg hyttefelt ligger svært nært drivverdig forekomster av statens mineraler. Disse er av stor verdi for fremtidig næringskaping i Rana kommune og i regionen. Ved disse forekomstene er dagbrudd den anbefalte måten å drive ressursutvinning på. Dette vil derfor trolig representere en interessekonflikt i forbindelse med regulering av arealet i overskuelig fremtid.
- Det foreslåtte tiltaket vil kunne ligge innenfor sprutsone fra sprengning ved fremtidig drift av jernmalmen. Det er ikke uvanlig at salver som benyttes i dagbrudd har en sprutsone på 1 km. Den foreslåtte reguleringen er allerede nært dagens grense for eksisterende dagbrudd (i underkant av 1,5 fra det

foreslåtte planområdet). Dette kan utgjøre en sikkerhetsfare for allmenn ferdsel i de nære friluftarealene til den planlagte utbyggingen.

- Det er påvist forekomst av statens mineraler inntil 200 m fra det foreslåtte hyttefeltet. Dette gjør at en fremtidig sprutsone kan dekke hele det foreslåtte planområdet.
- Tiltaket vil bli liggende kilt inn mellom et større område for råstoffutvinning, og områder der det er påvist til dels rike forekomster av statens mineraler i et aktivt konsesjonsområde med potensiale for fremtidig råstoffutvinning. En viss andel støy, støv og tyngre massetransport langs Fjellbekkvegen vil derfor måtte påregnes i planområdet i overskuelig fremtid. Dette er faktorer som ofte er til stor sjenanse for boliger og fritidsboliger, og kan lett føre til videre konflikter.

Av disse grunnene kan heller ikke DMF se at det finnes relevante avbøtende tiltak ovenfor planforslaget.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonsleder

Håvard Hammerstad
overingeniør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Håvard Hammerstad

Mottakere:

Fylkesmannen i Nordland Postboks 1405 8002 BODØ

Kopi til:

Rana kommune Postboks 173 8601 MO I RANA

Direktoratet for mineralforvaltning
Postboks 3021 Lade
7441 Trondheim

27

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ

Vedr. Saknr. 14-01389 Dokumentnr. 14-01389-4

Vedlagt følger digital post fra Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard har startet å sende ut posten digitalt. Dette er i tråd med regjeringens digitaliseringsprogram om digital kommunikasjon som førstevalg i samhandlingen mellom det offentlige og innbygger og næringsliv.

Posten vil bli distribuert til mottakerens meldingsboks i Altinn, etter hvert også til valgte postkasse hos Digipost eller eBoks.

Dokument som ikke er åpnet i Altinn innen 2 virkedager etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt via Posten.

Med hilsen
Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen i Nordland
Statens Hus
8002 BODØ

Vår dato: 15.08.2016
Vår ref.: 201405369-3
Arkiv: 323
Deres dato: 22.06.2016
Deres ref.: 2014/3579-7

Saksbehandler:
Finn Herje

Detaljregulering for Liberg hyttefelt på Storforshei i Rana kommune til høring og offentlig ettersyn

Vi viser til ovennevnte forslag til detaljregulering.

NVE har følgende kommentarer til planforslaget:

Vi anser at tiltakshaver her har lagt fram et grundig og godt gjennomarbeidet planforslag med kart og bestemmelser som både ivaretar miljøverdiene og hensynstar naturfare på en god måte. Vi har derfor ingen kommentarer eller innvendinger til planforslaget.

Med hilsen

Kari Øvrelid
Regionsjef

Finn Herje
Senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR